

Niels Frederiksen: Jeg maa beklage, at den højtærede Justitsminister saa afgjort gik imod en Moratorielovgivning for det danske Landbrug. Jeg er ganske enig med det ærede Medlem Hr. Bording i det af ham fremførte, at man neppe kan faa Foranstaltninger imod Sammenbrudet, der i Virkning er mærkbare, naar man vil kræve Nationalbankens og Bankernes Tilslutning. Jeg kan jo godt tænke mig, at Nationalbanken meget nødigt vilde være med til fuldt at erkende, at den Pengepolitik, som den har sit store Medansvar for, har ført til saa forfærdelige økonomiske Tilstande i hele Landet. Men hvis man gaar ud i Landbruget og spørger: Hvorledes stiller Landbrugerne, som er ude i Vanskelighederne, sig overfor en saadan Lovgivning, som tager Sigte paa at værne dem imod at blive jaget fra Hus og Hjem?; saa vil man faa det Svar fra de allerfleste: Vi er kommet ind i Vanskeligheder uforskyldt, mange af os; vi staar overfor Opsigelser af Gæld og ekstraordinære Afdrag i et Omfang, som knuser os; mange af os vilde være i Stand til, naar Produktionsforhold og Pengeforhold kommer mere i Ro, at klare Skærene og bevare vort Hjem; men vi kan ikke nu. Og det sidste og ikke mindst væsentlige er, at hvis man spørger Landbruget: Hvordan stiller en saadan Foranstaltning som denne sig overfor det for dem saa vigtige Spørgsmaal angaaende Realkredit?, saa tror jeg, de allerfleste Landmænd vil svare som saa, selv de, der er ude i de største Vanskeligheder, at i Øjeblikket er yderligere Kredit ikke længere noget brugeligt Middel til Redning for dem.

Vi staar i Øjeblikket i Landbruget med en saa stor Kredit erholdt, at det Spørgsmaal, det nu drejer sig om, er Spørgsmaalet om Fremgangsmaaden, hvorved vi kan formindske den Gæld, der tynger os til Jorden. Spørgsmaalet om Kredittens Udstrækning er af langt større Værdi for dem, der er i Landbruget, men ønsker at træde fra og gaa over i andre Erhverv, end for de unge, der ikke har Ejendom, men ønsker at træde til. Forholdet ligger i Virkeligheden saaledes, at den udstrakte Kreditgivning er medvirkende til, at de, der fratræder, ved denne Kredit kan blive i Stand til at fratræde under økonomiske Forhold, der gør det muligt, at de kan udnytte de kommende Slægters Arbejdsevne i vid Udstrækning. Jeg tror, at det er ved at dæmre i vid Udstrækning i Landbrugskredse, at Spørgsmaalet om Landbrugskredit i Øjeblikket ligger paa det Omraade, at de, der er knugget og tynget, trænger til at formindske den

Gæld, de har i Forvejen, og de, der rykker ind, har ikke nødigt at være angst for, at Kredittens Indskrænkning vil ødelægge dem i Fremtiden, tværtimod.

Derfor henstiller jeg til den høje Regering og den højtærede Justitsminister ogsaa at tage den Landbrugerbetragtning med i sine Overvejelser og prøve at vurdere, ikke hvordan man ser paa denne Sag fra Nationalbankens og Bankmændenes Side, men hvordan man ser paa den fra det praktiske Landbrugs Side, fra deres Side, som skal gøre Brug af Kreditten og er tynget af Gælden. Det er de to Spørgsmaal, der i Øjeblikket er overskyggende alt ude i Landbruget.

Overfor det ærede Medlem Hr. Pinstrup vil jeg kun udtale, at det er fuldkommen rigtigt, at det, vi skal have gennemført i vort Lands Økonomi, er, at Produktionen kan bære sig. Det naar vi ogsaa og skal naa, ellers er vort Lands Eksistens økonomisk borte. Men i denne Overgangstid, indtil Produktionsforholdene kommer i Orden, er det, at man fra Lovgivningsmagtens Side maa gennemføre Foranstaltninger, der ikke kaster en Række Borgere ud af Produktionen. Derom drejer det foreliggende Lovforslag sig, og derom drejer Rigsdagens og Regeringens Ansvar sig. Og dér vil jeg meget gerne være med til at vise de unge, der gaar konkurs, det Hensyn, at de derefter skal staa som frie Mænd uden Forhæftelser; men det er efter min Mening en fattig Trøst, at Tusinder af vort Landbrugs dygtigste unge i Hus og i Gaard har den Forvisning, at naar de har sat alt det, de ejer, til, er smidt ud af deres Hjem, har mistet alt og skal begynde paa ny, har de ikke mistet mere, end de havde. Det forekommer mig derfor, at man ikke skal være alt for angst for at yde sin Medvirken til, at en Modvægt sættes ind fra Lovgivningsmagtens Side, naar ingen berettigede Interesser skades. Hvis man begrænser Moratorielovgivningen, saa den ikke berører Kreditforenings- og Hypotekforeningsgæld, men kun ekstraordinære Afdrag og Opsigelser, og hvis man paa anden Maade, gennem Akkordlovgivningen, søger at mildne Forholdene, er jeg af den Opfattelse, at man ikke vil skade berettigede Interesser ved at skride ind paa virkningsfuld Maade for at undgaa Ulykker.

Jeg vil slutte mine Bemærkninger med at sige til den højtærede Justitsminister, at selv om Regeringen endnu staar paa det Stade, at den er imod en Moratorielovgivning, hvis Virkning jeg har skildret, er det jo muligt, at dens Stilling bliver en anden, naar